

Đa dạng hóa thị trường, sản phẩm: Động lực cho mục tiêu xuất siêu 30 tỷ USD

14:06 09/09/2025

Sáng 9/9, Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên chủ trì hội nghị giao ban xúc tiến thương mại với hệ thống thương vụ Việt Nam ở nước ngoài tháng 8/2025 với chủ đề "Đa dạng hóa thị trường, sản phẩm xuất khẩu, đa dạng hóa nguồn cung nhập khẩu nhằm thúc đẩy tăng trưởng kim ngạch xuất khẩu năm 2025".

Theo ông Vũ Bá Phú, Cục trưởng Cục Xúc tiến thương mại, chỉ tiêu xuất nhập khẩu năm nay mà Chính phủ giao cho ngành Công Thương là hết sức nặng nề nhưng cũng đầy kỳ vọng: Tổng kim ngạch xuất khẩu hàng hóa phải tăng 12% và xuất siêu đạt khoảng 30 tỷ USD. Đây là mục tiêu quan trọng nhằm tạo tiền đề cho giai đoạn 2026 - 2030, khi nền kinh tế bước vào chặng đường mới với định hướng tăng trưởng bền vững và khai thác tối đa lợi thế từ các hiệp định thương mại tự do (FTA) mà Việt Nam đã ký kết.

Cục trưởng Cục Xúc tiến thương mại Vũ Bá Phú thông tin về bức tranh thương mại 8 tháng đầu năm

Bức tranh thương mại 8 tháng đầu năm 2025 cho thấy nhiều tín hiệu tích cực. Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu đạt gần 305 tỷ USD, tăng 14,4% so với cùng kỳ 2024, một kết quả ấn tượng trong bối cảnh kinh tế toàn cầu còn nhiều bất định, xung đột thương mại và biến động địa chính trị gây ảnh hưởng nặng nề đến chuỗi cung ứng quốc tế. Trong đó, khu vực FDI tiếp tục đóng vai trò chủ lực với 228 tỷ USD, tăng trên 18%, trong khi khu vực doanh nghiệp trong nước chỉ đạt 76,5 tỷ USD, tăng 3%. Điều này vừa phản ánh sức bật vượt trội của khối FDI, vừa cho thấy hạn chế về năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp nội địa. Đây là thách thức lớn đặt ra cho Chính phủ và Bộ Công Thương trong việc hỗ trợ, nâng cao vị thế của doanh nghiệp Việt trong chuỗi giá trị toàn cầu.

Cơ hội từ các thị trường trọng điểm

Tại hội nghị, đại diện các Thương vụ Việt Nam ở nước ngoài đã cung cấp nhiều thông tin về xu hướng thị trường, chỉ ra cơ hội mở rộng thị phần nhưng đồng thời cũng thẳng thắn nêu rõ những thách thức. Với thị trường Trung Quốc, ông Nông Đức Lai, Tham tán thương mại Việt Nam tại Trung Quốc, cho biết nền kinh tế lớn thứ hai thế giới đang tích cực mở rộng quan hệ đầu tư và thương mại, liên tục bổ sung các ngành nghề được phép đầu tư và áp dụng nhiều ưu đãi thuế quan. Đặc biệt, Trung Quốc tỏ ra cởi mở hơn với hàng nông sản và thủy sản nhập khẩu. Chỉ trong nửa đầu năm 2025, nước này đã cấp phép cho khoảng 15 sản phẩm nông lâm thủy sản từ gần 20 quốc gia như sầu riêng Campuchia, dưa tươi Malaysia, xoài Ecuador, hạt điều Gambia hay thủy sản từ New Zealand, Brazil, Kenya.

Thị trường Hoa Kỳ tiếp tục chứng tỏ vai trò là một trụ cột trong kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam. Ông Đỗ Ngọc Hưng, Tham tán thương mại Việt Nam tại Hoa Kỳ, thông tin rằng trong 7 tháng đầu năm 2025, kim ngạch thương mại song phương đạt 114,5 tỷ USD, tăng 41% so với cùng kỳ 2024. Trong đó, xuất khẩu của Việt Nam đạt tới 106 tỷ USD, tăng 44%, còn nhập khẩu từ Hoa Kỳ chỉ ở mức 8 tỷ USD, đưa xuất siêu lên 98 tỷ USD. Đây là con số kỷ lục, phản ánh sức hấp dẫn mạnh mẽ của hàng Việt tại thị trường này.

Các nhóm hàng chủ lực như máy móc, thiết bị, gỗ và sản phẩm gỗ, dệt may, thủy sản đều duy trì tăng trưởng cao, nhiều mặt hàng tăng từ 15% đến hơn 100%. Đặc biệt, sự kiện Vietnam International Sourcing 2025 đã giúp doanh nghiệp Việt tiếp cận trực tiếp các hệ thống phân phối lớn, tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng toàn cầu. Tuy vậy, thách thức vẫn còn nhiều. Các biện pháp phòng vệ thương mại ngày càng dày đặc, trong khi thuế quan và quy tắc xuất

xứ vẫn là rào cản lớn. Ông Hưng nhấn mạnh doanh nghiệp cần minh bạch nguồn gốc, tuân thủ nghiêm ngặt quy trình sản xuất, đồng thời chủ động dự báo, chuẩn bị ứng phó với các vụ kiện thương mại.

Tận dụng hiệu quả các FTA

Ông Ngô Chung Khanh, Phó Vụ trưởng Vụ Chính sách thương mại đa biên, cho biết, mặc dù giá trị tuyệt đối từ các thị trường FTA đem lại những đóng góp tích cực, nhưng xét về tỉ trọng, nhiều thị trường như EU, Ấn Độ, Mexico hay Canada chưa đạt được tăng trưởng, thậm chí có xu hướng giảm. Điều này chứng tỏ còn nhiều doanh nghiệp Việt chưa khai thác hết dư địa từ các hiệp định. Theo ông Khanh, muốn tận dụng tốt FTA, Việt Nam cần xác định mục tiêu cụ thể cho từng thị trường, đâu là thị trường ưu tiên, mặt hàng nào chủ lực, mức tăng trưởng cần đạt ra sao. Trên cơ sở đó, các thương vụ, doanh nghiệp và đơn vị trong nước phải phối hợp nhịp nhàng, phân định rõ trách nhiệm thay vì chỉ dừng ở các biện pháp chung chung.

Một cảnh báo đáng chú ý từ bà Trương Thùy Linh, Phó Cục trưởng Cục Phòng vệ thương mại cho biết, nhiều vụ việc phòng vệ thương mại đối với hàng Việt Nam đã được khởi xướng và phạm vi điều tra không ngừng mở rộng, đặc biệt là các vụ điều tra về hành vi lẫn tránh. Các nước hiện tập trung vào nguồn gốc nguyên liệu nhập khẩu mà doanh nghiệp Việt sử dụng để sản xuất hàng xuất khẩu. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết là doanh nghiệp phải đa dạng hóa nguồn nguyên liệu, tránh phụ thuộc vào một số thị trường dễ bị áp dụng biện pháp chống bán phá giá hay chống trợ cấp. Đồng thời, bà đề nghị các thương vụ chủ động theo dõi sát diễn biến, kịp thời thông báo cho hiệp hội và doanh nghiệp để có phương án điều chỉnh phù hợp.

Từ góc độ phát triển thị trường, ông Tạ Hoàng Linh, Vụ trưởng Vụ Phát triển thị trường nước ngoài, chỉ rõ rằng một số chỉ tiêu hiện nay còn quá thấp so với yêu cầu. Ông đề xuất ba nhóm giải pháp then chốt đối với các thương vụ: Tăng cường tiếp xúc với thương nhân, hệ thống phân phối và hiệp hội ngành hàng sở tại để tìm kiếm cơ hội, thúc đẩy giao dịch; vận động và tổ chức nhiều đoàn doanh nghiệp nước ngoài vào Việt Nam tìm kiếm nguồn cung, tham gia hội chợ triển lãm, tiếp nối thành công của Vietnam Sourcing với hơn 450 đoàn và gần 10.000 cuộc tiếp xúc B2B; và cuối cùng là tích cực làm việc với cơ quan sở tại để tháo gỡ rào cản thương mại, thúc đẩy đàm phán FTA mới, vận động mở cửa thị trường cho nông sản, thủy sản Việt Nam.

Đối với hiệp hội và doanh nghiệp, ông Linh nhấn mạnh yêu cầu tuân thủ nghiêm ngặt quy trình kiểm soát an toàn thực phẩm, chuẩn hóa và minh bạch hóa chuỗi cung ứng để đáp ứng yêu cầu ngày càng khắt khe của thị trường nhập khẩu,

đặc biệt là EU và Trung Quốc. Doanh nghiệp cần chủ động cập nhật các quy định mới, nhất là về dư lượng thuốc bảo vệ thực vật, đồng thời đầu tư xanh hóa quy trình sản xuất để phù hợp với tiêu chuẩn môi trường và lao động quốc tế.

Đa dạng hóa thị trường, chủ động nguyên liệu

Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên

Kết luận hội nghị, Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên nhấn mạnh, để đạt được mục tiêu tăng trưởng, việc phân loại thị trường và triển khai nhiệm vụ cụ thể là yêu cầu then chốt. Với các thị trường tăng trưởng âm, thương vụ phải nhanh chóng tìm nguyên nhân, khôi phục đơn hàng và gỡ bỏ rào cản. Với nhóm thị trường tăng trưởng thấp, nhiệm vụ là thúc đẩy xuất khẩu tối thiểu 8,5%. Với nhóm trung bình, cần giữ vững đà tăng và nâng lên 12%. Còn nhóm tăng trưởng cao phải tiếp tục giữ vai trò "đầu tàu", phấn đấu trên 15% để kéo toàn bộ kim ngạch đi lên.

Không dừng lại ở việc khai mở thị trường, Bộ trưởng còn nhấn mạnh việc nâng sức chống chịu của doanh nghiệp. Theo đó, doanh nghiệp cần mạnh dạn tham gia hệ sinh thái xúc tiến thương mại số, chủ động đa dạng hóa chuỗi cung ứng và nguồn nguyên liệu, đầu tư cho công nghệ xanh và truy xuất nguồn gốc. Các

hiệp hội ngành hàng phải trở thành điểm tựa kết nối, cung cấp thông tin kịp thời, định hướng thị trường và hỗ trợ hội viên xây dựng thương hiệu.

Bên cạnh đó, Bộ trưởng cũng đề nghị các Bộ, ngành, đặc biệt là Bộ Tài chính, Ngân hàng Nhà nước, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Bộ Ngoại giao phối hợp chặt chẽ để tháo gỡ vướng mắc cho doanh nghiệp. Những giải pháp từ chính sách thuế, tín dụng, kiểm dịch – kiểm định, cho tới vận động đàm phán FTA đều phải được triển khai đồng bộ, kịp thời.

Đối với địa phương, Bộ trưởng yêu cầu phải chủ động hơn nữa trong hỗ trợ doanh nghiệp xuất khẩu. Các địa phương được đề nghị nhanh chóng tiếp nhận, chia sẻ thông tin từ các tham tán và thương vụ Việt Nam ở nước ngoài, qua đó giúp doanh nghiệp trên địa bàn kịp thời điều chỉnh kế hoạch sản xuất - kinh doanh, tránh rơi vào thế bị động trước rào cản mới. Cùng với đó, chính quyền địa phương cần phối hợp chặt chẽ với doanh nghiệp và hiệp hội ngành hàng để hình thành các chuỗi cung ứng bền vững, gia tăng giá trị và đáp ứng yêu cầu khắt khe của thị trường quốc tế.

Theo chinhphu.vn